

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น : หลักสูตรภูมิปัญญาสู่การปฏิบัติ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมินโดยใช้รูปแบบการประเมินของ CIPP Model มีวัตถุประสงค์การวิจัยกลุ่มตัวอย่าง และเครื่องมือวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การปฏิบัติในโรงเรียนระดับประถมศึกษา อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักวิจัย ผู้ช่วยนักวิจัย นักเรียน และผู้ปกครอง เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบประเมินด้านบริบท ด้านตัวบ่อน ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของหลักสูตร

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การปฏิบัติในโรงเรียนระดับประถมศึกษา อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักวิจัย ผู้ช่วยนักวิจัย นักเรียน และผู้ปกครอง เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรฯ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ ได้แก่ สถิติพรรณนา วิเคราะห์โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมานใช้การทดสอบค่าเฉลี่ยได้แก่ t-test แบบสองกลุ่มประชากร เมื่อตัวอย่างจากประชากรเป็นอิสระกัน (Independent Samples) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5.1 สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การปฏิบัติในโรงเรียนระดับประถมศึกษา อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ ได้ดังนี้

ผลการประเมินด้านบริบท (Context Evaluation)

จากการประเมินด้านบริบทก่อนใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับจัดกิจกรรมเสริมทักษะในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินก่อนการใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นฯ ในช่วงต้นภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ทั้ง 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ตำบลดอยหล่อ โรงเรียนบ้านใหม่หนองหอย ตำบลสันติสุข โรงเรียนวัดศรีดอนชัย ตำบลยางคราม และโรงเรียนบ้านสามหลัง ตำบลสองแคว สรุปผลได้ดังนี้ ทุกโรงเรียนเป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ทำการเปิดสอนในระดับอนุบาล (อนุบาล 1-3) ระดับประถมศึกษา (ป.1-ป.6) ส่วนโรงเรียนบ้านเหล่าเป่าและโรงเรียนบ้านสามหลัง เป็นโรงเรียนขยายโอกาสเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนเป็นเพศชาย มีวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษทุกคน ทุกโรงเรียนมีครูผู้สอนส่วนมากมีวิทยฐานะเป็นครูชำนาญการพิเศษ และโดยภาพรวมมีจำนวนครูเพียงพอกับนักเรียนและห้องเรียน แต่ละระดับชั้นจะมี 1 ห้องเรียน ในแต่ละโรงเรียนจะมีครูผู้สอนหรือผู้รับผิดชอบในการใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับจัดกิจกรรม

เสริมทักษะในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอต๋อยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 คน และส่วนใหญ่เกือบทุกโรงเรียนจะมีวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับทำขนมในท้องถิ่นจำนวน 1 คน และทำอาหารในท้องถิ่น จำนวน 1 คน โรงเรียนมีความพร้อมค่อนข้างมากในด้านของสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมในการใช้โรงอาหารและโรงครัวเป็นสถานที่/ห้องปฏิบัติการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทุกโรงเรียนเคยมีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน เช่น การทำตุ๋นซ้อ บายศรี การจักสาน พืชสมุนไพร เป็นต้น แต่ละโรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากคณะครูและผู้บริหารโรงเรียนเป็นอย่างดี และได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชนเป็นอย่างดีเช่นกัน

จากการประเมินด้านบริบทก่อนการใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับจัดกิจกรรมเสริมทักษะในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอต๋อยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 โรงเรียนเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาขนาดเล็ก จะเห็นว่าทุกโรงเรียนมีบริบทต่าง ๆ ที่ไม่ค่อยแตกต่างกันมากนัก มีความพร้อม ความเพียงพอในด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ใกล้เคียงกัน การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารและชุมชนเป็นอย่างดี

ผลการประเมินด้านตัวป้อน (Inputs Evaluation)

ผู้ประเมินประกอบด้วย ผู้บริหาร/ครูผู้สอน/นักวิจัย/ผู้ช่วยนักวิจัย ทั้งชายและหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับจัดกิจกรรมเสริมทักษะในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอต๋อยหล่อ รวมทั้ง 4 โรงเรียน ทุกรายการประเมินอยู่ในระดับดีมาก และมีค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 10 ด้าน ได้แก่ วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย สมรรถนะของนักเรียน สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียน คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการเตรียมสิ่งสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.79 (S.D.=0.41) อยู่ในระดับดีมาก

ผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation)

ผู้ประเมินประกอบด้วย ผู้บริหาร/ครูผู้สอน/นักวิจัย/ผู้ช่วยนักวิจัย ทั้งชายและหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การเตรียมการก่อนเริ่มใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นและการนำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าทั้ง 4 โรงเรียน มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.20 (S.D.=0.87) อยู่ในระดับมาก ด้านการเตรียมการก่อนเริ่มใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น ทุกรายการประเมินอยู่ในระดับมาก โดยรายการมีการเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.38 (S.D.=0.70) อยู่ในระดับมาก และรายการมีการเตรียมการใช้แหล่งเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.38 (S.D.=0.60) ส่วนด้านการนำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายการครูผู้สอน/วิทยากรมีทักษะและความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในการทำขนม/อาหารพื้นบ้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.45 (S.D.=0.62) อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่รายการหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำขนม/อาหารพื้นบ้านมีความเหมาะสมกับนักเรียนเท่ากับ 4.41 (S.D.=0.50) อยู่ในระดับมาก

สรุปข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม แยกเป็นรายโรงเรียนได้ดังนี้

1. โรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ตำบลดอยหล่อ

สรุปบันทึกข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมการก่อนเริ่มใช้หลักสูตร ภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า การจัดการด้านการเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมดีมาก ด้านวิทยากรและครูผู้สอนมีความเหมาะสม เพราะผู้สอนมีความเข้าใจในลำดับขั้นตอนใน แผนการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างดี มีความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้วิธีการทำ ข้าวต้มหัวหงอก มีการอธิบายลำดับขั้นตอนอย่างละเอียดชัดเจนดีมาก ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ มีความพร้อมเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้การทำข้าวต้มหัวหงอก ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้มีความเหมาะสม เอื้อต่อนักเรียนให้เกิดความเป็นกันเองและสนุกสนานในการเรียนรู้

สรุปบันทึกข้อคิดเห็นจากการนำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน มีการจัดลำดับขั้นตอนการเรียนรู้อย่างเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องชัดเจนและวิทยากรผู้สอน ครูผู้ช่วยสอน มีความเข้าใจในลำดับขั้นตอนในการสอนอย่างดี และสามารถ ถ่ายทอดความรู้ได้อย่างชำนาญด้านบรรยากาศการเรียนรู้สถานที่ที่มีความโล่งโปร่งสบาย อากาศถ่ายเทได้สะดวก การเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู วิทยากรและนักเรียน ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ด้านนักเรียน นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากกิจกรรมการทำข้าวต้มหัวหงอก เนื่องจากนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในทุกขั้นตอน นักเรียนทุกคนมีผลงานที่ตนเองทำ ได้สำเร็จและมีคุณภาพ เกิดความภาคภูมิใจในการร่วมกิจกรรมการทำข้าวต้มหัวหงอก

2. โรงเรียนบ้านใหม่หนองหอย ตำบลสันติสุข

สรุปบันทึกข้อคิดเห็นจากการเตรียมการก่อนเริ่มใช้หลักสูตร ภูมิปัญญา พบว่า ท้องถิ่นควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนในชั้นได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกคน เพราะจากการสอบถามครูผู้สอนพบว่าได้ทำการคัดเลือกนักเรียนบางส่วนมาร่วมกิจกรรม แต่ยังมีนักเรียนอีกส่วนหนึ่งที่ไม่ได้มาร่วมกิจกรรม ควรมีการวางแผนร่วมกันในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนกับวิทยากร เพื่อให้ขั้นตอนหรือกระบวนการสอนเป็นระบบและชัดเจนมากขึ้น เช่น ขั้นนำ ขั้นทบทวนความรู้เดิม ขั้นปรับเปลี่ยนความคิด ทำความกระจ่างแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นฝึกปฏิบัติจริง และขั้นสรุปองค์ความรู้ เป็นต้น ซึ่งจากผลการประเมินกระบวนการจัดการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ระบุไว้ในหลักสูตร ควรมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องสุขอนามัยที่ดีในการประกอบอาหาร เช่น การจัดเตรียมผ้ากันเปื้อน การล้างมือ เป็นต้น

สรุปบันทึกข้อคิดเห็นจากการนำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ด้านการจัดเตรียมอุปกรณ์และวัตถุดิบในการทำเมนูขนมและอาหาร

ค่อนข้างดีและพร้อมต่อการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน วิทยากรควรเพิ่มทักษะและเทคนิคการถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียน วิทยากรควรให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเองตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงขั้นสุดท้าย โดยวิทยากรเป็นผู้ให้การดูแลช่วยเหลือ

3. โรงเรียนวัดศรีดอนชัย ตำบลยางคราม

สรุปบันทึกข้อคิดเห็นจากการเตรียมการก่อนเริ่มใช้หลักสูตร ภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่าผู้บริหาร คณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ยังมีการประสานงานกันน้อย ควรมีการประชุมชี้แจงวางแผนก่อนการเริ่มใช้หลักสูตร มอบหมายงานและหน้าที่ที่ชัดเจน การเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนและนักเรียนมีส่วนร่วม ช่วยกันในการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ต่างๆและสถานที่ ที่มีความสะดวก เอื้อต่อการเรียนรู้

สรุปบันทึกข้อคิดเห็นจากการนำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับอาหารพื้นบ้าน (ถั่วเน่า) มีความเหมาะสมกับ นักเรียน ซึ่งมีขั้นตอนการทำไม่ยากเกินไป นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับอาหารพื้นบ้าน (ถั่วเน่า) มีวัสดุและอุปกรณ์ที่สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่น ราคาไม่แพง

4. โรงเรียนบ้านสามหลัง ตำบลสองแคว

สรุปบันทึกข้อคิดเห็นจากการเตรียมการก่อนเริ่มใช้หลักสูตร ภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่ามีการจัดการอบรมให้ความรู้และนำหลักสูตรท้องถิ่นมาใช้กับนักเรียนได้อย่างดี มีการจัดการหลักสูตรโดยการบูรณาการเข้ากับวิชาต่างๆ ครูและนักเรียนมีการเตรียมการทำอาหารพื้นเมืองที่หลากหลายเมนู สถานที่ และความพร้อมในการเตรียมอาหาร ค่อนข้างดี สะอาด ถูกสุขลักษณะ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้จริง นักเรียนมีความชอบในการทำอาหาร และได้ความรู้ในการทำอาหารดีมาก ในการดำเนินกิจกรรมมีการประชุม วางแผนชี้แจง และการเตรียมพร้อมได้เป็นอย่างดี

สรุปบันทึกข้อคิดเห็นจากการนำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมกับท้องถิ่น นักเรียนเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นแล้วสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน การจัดการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติ นั้นทำให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง นักเรียนได้เรียนรู้การนำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ เรื่องการทำแกงอ่อม ซึ่งเป็นเมนูที่ทำได้ง่าย นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำอาหารอย่างเต็มที่ วิทยากรและครูได้มีกรรมวิธีและขั้นตอนการสอนที่ถูกต้องชัดเจน และสถานที่เอื้ออำนวยและเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน

ผลการประเมินด้านผลผลิต (Products Evaluation)

การประเมินหลังการใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับจัดกิจกรรมเสริมทักษะในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้บริหาร/ครูผู้สอน/นักวิจัย/ผู้ช่วยนักวิจัย ของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า พบว่า ด้านผลผลิตของหลักสูตร โดยภาพรวมทุกรายการประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 (S.D.=0.64) อยู่ในระดับมาก โรงเรียนบ้านสามหลัง พบว่า ด้านผลผลิตของหลักสูตร โดยภาพรวมทุกรายการประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 (S.D.=0.44) อยู่ในระดับมาก โรงเรียนวัดศรีดอนชัย พบว่า ด้านผลผลิตของหลักสูตร โดยภาพรวมทุกรายการประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 (S.D.=0.79) อยู่ในระดับมาก บ้านใหม่หนองหอย พบว่า ด้านผลผลิตของหลักสูตร โดยภาพรวมทุกรายการประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 (S.D.=0.52) อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการทดสอบผลต่างของค่าเฉลี่ยด้านผลผลิตของหลักสูตร พบว่า เกือบทุกรายการประเมิน นักเรียนและผู้ปกครองโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามนัยสำคัญที่กำหนดที่ 0.10 หรือ 0.05 หรือ 0.01 (ตามนัยสำคัญท้ายตาราง) แต่ผลการประเมินรายการ (1) นักเรียนสามารถอธิบายวิธีการทำแกงอ่อม ทำลาบ ทำแกงฮังเล ได้ (2) นักเรียนสามารถทำขนมจ็อก ทำลาบได้ (3) นักเรียนมีทักษะในการทำงานเดี่ยว (4) นักเรียนมีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ซินชม และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า นักเรียนและผู้ปกครองมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

ผลการทดสอบผลต่างของค่าเฉลี่ยด้านผลผลิตของหลักสูตร พบว่า รายการประเมิน เรื่อง นักเรียนสามารถอธิบายวิธีการทำขนมปาดได้กับการประเมินของผู้ปกครองโรงเรียนบ้านสามหลัง มีผลต่างของค่าเฉลี่ยมากที่สุด เมื่อทดสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สำหรับรายการประเมินที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือ 0.01 (ดังตาราง) ได้แก่ (1) นักเรียนสามารถอธิบายวิธีการทำขนมกล้วย ทำขนมจ็อก ทำลาบหมูได้ และ (2) นักเรียนสามารถทำขนมปาด ทำห่อหนึ่งได้

ผลการทดสอบผลต่างของค่าเฉลี่ยด้านผลผลิตของหลักสูตร พบว่า เกือบทุกรายการประเมิน นักเรียนและผู้ปกครองโรงเรียนวัดศรีดอนชัยมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามนัยสำคัญที่กำหนดที่ 0.10 หรือ 0.05 หรือ 0.01 (ตามนัยสำคัญท้ายตาราง) แต่ผลการประเมินรายการ (1) นักเรียนสามารถอธิบายวิธีการทำลาบ ทำห่อหนึ่ง (2) นักเรียนสามารถทำขนมปาดได้ พบว่า นักเรียนและผู้ปกครองมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

ผลการทดสอบผลต่างของค่าเฉลี่ยด้านผลผลิตของหลักสูตร พบว่า เกือบทุกรายการประเมิน นักเรียนและผู้ปกครองโรงเรียนบ้านใหม่หนองหอย มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามนัยสำคัญที่กำหนดที่ 0.10 หรือ 0.05 หรือ 0.01 (ตามนัยสำคัญท้ายตาราง) ได้แก่ (1) นักเรียนสามารถอธิบายวิธีการทำขนมข้าวต้มหัวหงอก ขนมข้าววิตู แกงฮังเล แกงผักเขียวได้ (2) นักเรียนสามารถทำขนมจ็อก ข้าวต้มหัวหงอก ข้าววิตู ขนมปาด ขนมกล้วย ได้

ผลการสัมภาษณ์ของนักเรียนโรงเรียนละ 10 คน ต่อการใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับจัดกิจกรรมเสริมทักษะใน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความเข้าใจ นักเรียนเล่าขั้นตอน วิธีการ วัสดุอุปกรณ์และส่วนประกอบในการทำขนมหรืออาหารตามความเข้าใจของนักเรียน พบว่า นักเรียนทุกโรงเรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจในระดับคุณภาพ 4

หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจในการทำขนมและอาหารค่อนข้างมาก และด้านความมั่นใจนักเรียนทุกโรงเรียนส่วนมากมีความมั่นใจในระดับคุณภาพ 4 หมายถึง มีความมั่นใจในการทำขนมและอาหารค่อนข้างมาก

สรุปผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การปฏิบัติในโรงเรียนระดับประถมศึกษา อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ ได้ดังนี้

ความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับจัดกิจกรรมเสริมทักษะในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้บริหาร/ครูผู้สอน/นักวิจัย/ผู้ช่วยนักวิจัย ของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า พบว่า ความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยรวมทุกรายการเป็น 4.76(0.43) อยู่ในระดับมากที่สุด โรงเรียนบ้านสามหลัง พบว่า ความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยรวมทุกรายการเป็น 4.51(0.51) อยู่ในระดับมากที่สุด โรงเรียนวัดศรีดอนชัย พบว่า ความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยรวมทุกรายการเป็น 4.51(0.51) อยู่ในระดับมากที่สุด และโรงเรียนบ้านใหม่หนองหอย พบว่า ความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยรวมทุกรายการเป็น 4.79(0.41) อยู่ในระดับมากที่สุด จะเห็นว่าความพึงพอใจของผู้ใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การปฏิบัติในโรงเรียนระดับประถมศึกษาทั้ง 4 โรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน

ความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับจัดกิจกรรมเสริมทักษะในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า พบว่า ความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ นักเรียนโรงเรียนบ้านสามหลัง พบว่าความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 11 รายการและระดับมากที่สุด 5 รายการ นักเรียนโรงเรียนวัดศรีดอนชัย พบว่า ความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ และ นักเรียนโรงเรียนบ้านใหม่หนองหอย พบว่า ความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ

ความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับจัดกิจกรรมเสริมทักษะในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้ปกครองนักเรียนรวม 4 โรงเรียน พบว่าทุกรายการค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยรวมทุกรายการเท่ากับ 4.28(0.87) อยู่ในระดับมากที่สุด เช่นกัน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 การประเมินด้านบริบทก่อนใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับจัดกิจกรรมเสริมทักษะในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินก่อนการใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้ง 4 โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ตำบลดอยหล่อ โรงเรียนบ้านใหม่หนองหอย ตำบลสันติสุข โรงเรียนวัดศรีดอนชัย ตำบลยางคราม และโรงเรียนบ้านสามหลัง ตำบลสองแคว โดยทุกโรงเรียนเป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กซึ่งมีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน ทำการเปิดสอนในระดับอนุบาล (อนุบาล 1-3) ระดับประถมศึกษา (ป.1-ป.6) ส่วนโรงเรียนบ้านเหล่าเป่าและโรงเรียนบ้านสามหลัง เป็นโรงเรียนขยายโอกาสเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) จากการประเมินบริบทก่อนใช้หลักสูตรทุกโรงเรียนจะมีบริบทต่าง ๆ ที่ไม่ค่อยแตกต่างกันมากนัก มีความพร้อม ความเพียงพอในด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ใกล้เคียงกัน การได้รับ

การสนับสนุนจากผู้บริหารและชุมชนเป็นอย่างดี จะเห็นว่าการประเมินด้านบริบทก่อนใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับจัดกิจกรรมเสริมทักษะในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภออดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 โรงเรียน ดังกล่าว จะเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาขนาดเล็กทุกโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 4 ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของพรสวรรค์ จิตปรีดา (2549) วิจัยเรื่อง การประเมินการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือเขต 3 ด้านการประเมินด้านบริบทโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางโดยพบว่าผลการประเมินด้านที่ตั้งเหมาะสมและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางส่วนด้านสภาพความร่วมมือมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีความสอดคล้องกับจรูญ กล้าหาญ(2546) วิจัยเรื่อง การประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนการประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี จากการใช้รูปแบบ CIPP Model ในการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า ด้านบริบท ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียนและหลักสูตร มีความพร้อมในการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมาก

5.2.2 การประเมินด้านตัวป้อน ผู้ประเมินประกอบด้วย ผู้บริหาร/ครูผู้สอน/นักวิจัย/ผู้ช่วยนักวิจัย ทั้งชายและหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับจัดกิจกรรมเสริมทักษะในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภออดอยหล่อ รวมทั้ง 4 โรงเรียน ทุกรายการประเมินอยู่ในระดับดีมาก และมีค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 10 ด้าน ได้แก่ วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย สมรรถนะของนักเรียนสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียน คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการเตรียมสิ่งสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.79 (S.D.=0.41) อยู่ในระดับดีมาก จะเห็นได้ว่าตัวป้อนของทุกโรงเรียนก่อนใช้หลักสูตรมีความพร้อมและเพียงพอ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของจรูญ กล้าหาญ (2546) วิจัยเรื่อง การประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนการประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี จากการใช้รูปแบบ CIPP Model ในการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ มีความพอเพียงสำหรับใช้หลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง และพรสวรรค์ จิตปรีดา (2549) วิจัยเรื่อง การประเมินการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือเขต 3 ด้านการประเมินปัจจัย ด้านครู ผู้บริหาร อาคารสถานที่ หลักสูตรและงบประมาณมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

5.2.3 การประเมินด้านกระบวนการ ผู้ประเมินประกอบด้วย ผู้บริหาร/ครูผู้สอน/นักวิจัย/ผู้ช่วยนักวิจัย ทั้งชายและหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การเตรียมการก่อนเริ่มใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นและการนำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าทั้ง 4 โรงเรียน มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.20 (S.D.=0.87) อยู่ในระดับมาก ด้านการเตรียมการก่อนเริ่มใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น ทุกรายการประเมินอยู่ในระดับมาก โดยรายการมีการเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.38 (S.D.=0.70) อยู่ในระดับมาก และรายการมีการเตรียมการใช้แหล่งเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.38 (S.D.=0.60) ส่วนด้านการนำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายการครูผู้สอน/

วิทยากรมีทักษะและความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในการทำขนม/อาหารพื้นบ้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.45 (S.D.=0.62) อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่รายการหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำขนม/อาหารพื้นบ้านมีความเหมาะสมกับนักเรียนเท่ากับ 4.41 (S.D.=0.50) อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญจัญญ์ กล้าหาญ (2546) วิจัยเรื่อง การประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนการประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี จากการใช้รูปแบบ CIPP Model ในการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น พบว่าด้านกระบวนการ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน และบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับมาก และพรสวรรค์ จิตปรีดา (2549) วิจัยเรื่อง การประเมินการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านผลผลิต ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีค่านิยมและจริยธรรมเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

5.2.4 การประเมินด้านผลผลิต การประเมินหลังการใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับจัดกิจกรรมเสริมทักษะในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภออดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้บริหาร/ครูผู้สอน/นักวิจัย/ผู้ช่วยนักวิจัย

โรงเรียนบ้านเหล่าเป่า พบว่า ด้านผลผลิตของหลักสูตร โดยภาพรวมทุกรายการประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 (S.D.=0.64) อยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบผลต่างของค่าเฉลี่ย พบว่า เกือบทุกรายการประเมินนักเรียนและผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามนัยสำคัญที่กำหนดที่ 0.10 หรือ 0.05 หรือ 0.01 แต่ผลการประเมินรายการ (1) นักเรียนสามารถอธิบายวิธีการทำแกงอ่อม ทำลาบ ทำแกงฮังเล ได้ (2) นักเรียนสามารถทำขนมจ็อก ทำลาบได้ (3) นักเรียนมีทักษะในการทำงานเดี่ยว (4) นักเรียนมีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าชื่นชม และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า นักเรียนและผู้ปกครองมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ จะเห็นว่าการประเมินด้านผลผลิตของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่าจะอยู่ในระดับมากขึ้นไป ทั้งนี้เพราะมีความพร้อมในด้านบริบท ตัวบ่อน และกระบวนการมากพอสมควร จึงทำให้ผลผลิตการทำขนมและทำอาหารของนักเรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับเดือนเพ็ญพร ชัยภักดี (2558) วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาทอผ้าไหม พบว่า การประเมินหลักสูตรมีองค์ประกอบเหมาะสมและสอดคล้อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน การประเมินผลกิจกรรมอยู่ในระดับดี และผลการสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียน ปราชญ์ชาวบ้าน อยู่ในระดับมากและมากที่สุด

โรงเรียนบ้านสามหลัง พบว่า ด้านผลผลิตของหลักสูตร โดยภาพรวมทุกรายการประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.93 (S.D.=0.44) อยู่ในระดับมาก และผลการทดสอบผลต่างของค่าเฉลี่ย รายการประเมิน เรื่อง นักเรียนสามารถอธิบายวิธีการทำขนมปาดได้กับการประเมินของผู้ปกครอง มีผลต่างของค่าเฉลี่ยมากที่สุด เมื่อทดสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สำหรับรายการประเมินที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือ 0.01 (ดังตาราง) ได้แก่ (1) นักเรียนสามารถอธิบายวิธีการทำขนมกล้วย ทำขนมจ็อก ทำลาบหมูได้ และ (2) นักเรียนสามารถทำขนมปาด ทำห่อนึ่งได้ จะเห็นว่าการประเมินด้านผลผลิตของโรงเรียนบ้านสามหลังจะอยู่ในระดับมากขึ้นไป ทั้งนี้เพราะมีความพร้อมในด้าน บริบท ตัวบ่อน และกระบวนการมากพอสมควร จึงทำให้ผลผลิตการทำขนมและทำอาหารของนักเรียนมีคุณภาพอยู่ใน

ระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับประภาพรรณ โชษมาลา และสุนชาติ เจริญครบุรี (2559) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำขนมนางเล็ด กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ด้านทักษะพิสัย นักเรียนมีความสามารถในการทำงาน(ทักษะการทำงานร่วมกันทักษะกระบวนการทำงาน และทักษะในการแสวงหาความรู้) ผ่านเกณฑ์อยู่ระดับพอใช้ขึ้นไป และการประเมินคุณภาพของผลงาน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่สามารถ พิมพ์แผ่นข้าว และทำขนมนางเล็ดผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด และผลการประเมินหลังการใช้ หลักสูตร พบว่า นักเรียนจำนวนร้อยละ 85.00 มีค่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่าร้อยละ 70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์กำหนด

โรงเรียนวัดศรีดอนชัย พบว่า ด้านผลผลิตของหลักสูตร โดยภาพรวมทุกรายการประเมินด้าน ผลผลิตของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 (S.D.=0.79) อยู่ในระดับมาก และผลการทดสอบผลต่าง ของค่าเฉลี่ย พบว่า เกือบทุกรายการประเมินนักเรียนและผู้ปกครองมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติตามนัยสำคัญที่กำหนดที่ 0.10 หรือ 0.05 หรือ 0.01 (ตามนัยสำคัญท้ายตาราง) แต่ ผลการประเมินรายการ (1) นักเรียนสามารถอธิบายวิธีการทำลาบ ทำห่อหนึ่ง (2) นักเรียนสามารถทำ ขนมปาดได้ พบว่า นักเรียนและผู้ปกครองมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ จะเห็นว่าการ ประเมินด้านผลผลิตของโรงเรียนวัดศรีดอนชัยจะอยู่ในระดับมากขึ้นไปทั้งนี้เพราะมีความพร้อมใน ด้าน บริบท ตัวบ่อน และกระบวนการมากพอสมควร จึงทำให้ผลผลิตการทำขนมและทำอาหารของ นักเรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ อนุวัฒน์ แผลงศรี (2561) วิจัยเรื่อง หลักสูตร ท้องถิ่นเรื่อง สุพรรณบุรีเมืองน่าอยู่: มิติเมืองวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า การปรับปรุงหลักสูตรได้ดำเนินการปรับปรุงเรื่องระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมากขึ้น ควรมีให้ เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้และยูริธัน เชี่ยวชาญ(2552) วิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ข้าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลการ ทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น และ ครูจัดกิจกรรมที่หลากหลายโดย เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ดี ผลการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องข้าวไทยของนักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องข้าวไทย หลัง เรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัติ กิจกรรมการหว่านข้าวและการแปรรูปข้าวในระดับดีมาก

โรงเรียนบ้านใหม่หนองหอย พบว่า ด้านผลผลิตของหลักสูตร โดยภาพรวมทุกรายการ ประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 (S.D.=0.52) อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการ ทดสอบผลต่างของค่าเฉลี่ย พบว่า เกือบทุกรายการประเมินนักเรียนและผู้ปกครองโรงเรียนบ้านใหม่ หนองหอย มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามนัยสำคัญที่กำหนดที่ 0.10 หรือ 0.05 หรือ 0.01 (ตามนัยสำคัญท้ายตาราง) ได้แก่ (1) นักเรียนสามารถอธิบายวิธีการทำขนมข้าวต้มหัว หงอก ขนมข้าววิตู แกงฮังเล แกงผักเขียวได้ (2) นักเรียนสามารถทำขนมจ็อก ข้าวต้มหัวหงอก ข้าววิ ตู ขนมปาด ขนมกล้วย ได้จะเห็นว่าผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรของแต่ละโรงเรียนอยู่ในระดับ มากขึ้นไปทั้งนี้เพราะโรงเรียนมีความพร้อมในด้าน บริบท ตัวบ่อน และกระบวนการมากพอสมควร จึง ทำให้ผลผลิตการทำขนมและทำอาหารของนักเรียนมีคุณภาพมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้อง

กับบ้านเย็น แก้วศรีสุข (2553) วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง อาหารจากกล้วย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมและองค์ประกอบของหลักสูตรมีความสอดคล้องกัน นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติงานเฉลี่ยร้อยละ 92.15 และมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด และสิริพร มณีจันทร์ (2552) วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทอดผ้า กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดทรายขาว พบว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบเหมาะสมในระดับดีมาก และมีความสอดคล้องทุกประเด็นที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนอยู่ในระดับดีเยี่ยม ผลงานการทอดผ้าของนักเรียน อยู่ในระดับดีเยี่ยม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง และครูภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทอดผ้า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

ผลการสัมภาษณ์ของนักเรียนโรงเรียนละ 10 คน ต่อการใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับจัดกิจกรรมเสริมทักษะใน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความเข้าใจ นักเรียนเล่าขั้นตอน วิธีการ วัสดุอุปกรณ์และส่วนประกอบในการทำขนมหรืออาหารตามความเข้าใจของนักเรียน พบว่า นักเรียนทุกโรงเรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจในระดับคุณภาพ 4 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจในการทำขนมและอาหารค่อนข้างมาก และด้านความมั่นใจนักเรียนทุกโรงเรียนส่วนมากมีความมั่นใจในระดับคุณภาพ 4 หมายถึง มีความมั่นใจในการทำขนมและอาหารค่อนข้างมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนทุกโรงเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับสมัย วะชุม(2546) วิจัยเรื่อง การนำภูมิปัญญาไทยมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม พบว่า แนวทางที่เหมาะสมในการนำภูมิปัญญาไทยมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย การเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริง การใช้โครงงาน การให้ชุมชนมีส่วนร่วม การเผยแพร่ผลงาน การประเมินผลตามสภาพจริง และการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน

5.2.5 การประเมินด้านความพึงพอใจ ความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับจัดกิจกรรมเสริมทักษะในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้บริหาร/ครูผู้สอน/นักวิจัย/ผู้ช่วยนักวิจัย ของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า พบว่า ความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยรวมทุกรายการเป็น 4.76(0.43) อยู่ในระดับมากที่สุด โรงเรียนบ้านสามหลัง พบว่า ความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยรวมทุกรายการเป็น 4.51(0.51) อยู่ในระดับมากที่สุด โรงเรียนวัดศรีดอนชัย พบว่า ความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยรวมทุกรายการเป็น 4.51(0.51) อยู่ในระดับมากที่สุด และโรงเรียนบ้านใหม่หนองหอย พบว่า ความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยรวมทุกรายการเป็น 4.79(0.41) อยู่ในระดับมากที่สุด จะเห็นว่าความพึงพอใจของผู้ใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การปฏิบัติในโรงเรียนระดับประถมศึกษาทั้ง 4 โรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับจัดกิจกรรมเสริมทักษะในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า พบว่า ความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ นักเรียนโรงเรียนบ้านสามหลัง พบว่าความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 11 รายการและระดับมากที่สุด 5 รายการ นักเรียนโรงเรียนวัดศรีดอนชัย พบว่า ความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

รายการ และ นักเรียนโรงเรียนบ้านใหม่หนองหอย พบว่า ความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากทุกรายการ ความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับจัดกิจกรรมเสริมทักษะในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้ปกครองนักเรียนรวม 4 โรงเรียน พบว่าทุกรายการค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยรวมทุกรายการเท่ากับ 4.28(0.87) อยู่ในระดับมาก เช่นกัน จะเห็นได้ว่าความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองทุกโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยรวมทุกรายการอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าการใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับจัดกิจกรรมเสริมทักษะในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและผู้ปกครองได้เห็นนักเรียนนำไปปฏิบัติจริงที่บ้านได้ ซึ่งสอดคล้องกับบ้านเย็น แก้วศรีสุข (2553) วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง อาหารจากกล้วย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมและองค์ประกอบของหลักสูตรมีความสอดคล้องกัน นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติงานเฉลี่ยร้อยละ 92.15 และมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) หน่วยงานทางการศึกษา หรือ เขตพื้นที่การประถมศึกษา นำเอาผลการศึกษาวินิจฉัยไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านขนมและอาหาร
- 2) โรงเรียนอื่น ๆ ในเขตพื้นที่การประถมศึกษา สามารถกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการใช้รูปแบบการประเมินหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบอื่น ๆ ที่ต่างจากรูปแบบ CIPP Model
- 2) ควรมีการพัฒนา หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทอื่น ๆ ตามความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน